

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

24. ČÍSLO / XXXII. ROČNÍK

24 Kč • 1,00 €

16. ČERVNA 2024

Z obsahu:

Úvod do ctností

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 13. března 2024,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Svatý Benno z Mišně

Libor Rösner
- strana 4 -

Povolání Dvanácti

Ct. Fulton J. Sheen
- strana 5 -

Svatý Tomáš More

- strana 9 -

Co chce Bůh,
je to nejlepší

- strana 11 -

Modlitba

sv. Tomáše Mora
- strana 12 -

Heřman Josef (36)

Wilhelm Hünermann
- strana 13 -

Johann Michael Rottmayr (1654–1730): Svatý Benno z Mišně

Úvod do ctností

Katecheze papeže Františka při generální audienci
13. března 2024, náměstí Sv. Petra v Římě

Drazí bratři a sestry, dobrý den! Poté, co jsme uzavřeli přehled neřestí, je nyní čas obrátit náš pohled k symetrickému obrazu, který stojí v opozici ke zkušenosti zla. Lidské srdce se může oddávat zlým vášním, může naslouchat škodlivým pokušením převlečeným do přesvědčivého hávu, ale může se jim také vzepřít. Jakkoli je to pracné,

člověk je stvořen pro dobro, které ho skutečně naplňuje, a může se v tomto umění také cvičit, což způsobí, že se v něm určité dispozice stanou trvalými. Úvaha o této naší úžasné možnosti tvoří klasikou kapitolu morální filosofie: kapitolu o ctnostech.

Římští filosofové ji nazývali *virtus*, řečti *areté*. Latinský termín zdůrazňuje přede-

vším to, že ctnostný člověk je silný, odvázný, schopný disciplíny a askeze; proto je uplatňování ctnosti plodem dlouhého růstu, který vyžaduje námahu, a dokonce i utrpení. Řecké slovo *areté* naproti tomu označuje něco, co vyniká, co vyčnívá, co vzbuzuje obdiv. Ctnostný člověk je tedy ten, kdo se nezkresluje deformací, ale je věrný svému povolání, plně se realizuje.

Byli bychom na špatné cestě, kdybychom si mysleli, že světci jsou výjimky lidstva: jakýsi úzký okruh šampionů, kteří žijí za hranicemi našeho druhu. Svátí jsou v této perspektivě, kterou jsme právě

Pokračování na str. 8

Povolání k posvátné službě Boží – na toto téma máme příležitost rozjimat v těchto dnech, kdy jsou svěceni noví kněží a jáhnové, byt na území naší vlasti jde v posledních letech o jev již velmi poskrovný... Děkujeme však Pánu Bohu za každého kněze, protože vždy je druhým Kristem, jeho vyslancem a rozdavatelem jeho milosti, hlasatelem Božího království – ať už je svatost a čistota srdce jakkoliv individuální, rozhoduje podstatně nesmazatelné znamení kněžského svěcení a vůle konat to, co žádá katolická církev. A kněz snad nehodný se bude jednou zodpovídat svému Pánu, není v naší kompetenci soudit – do hloubi srdce nevidíme... Avšak rozlišovat smíme, ba dokonce máme, protože lidské duši prospívá, když je ovlivněna člověkem dobrým, svatým – čím vyšší stupeň svatosti, tím více milostí skrze takového služebníka Božího proudí. Myslím, že užitečnost jakéhokoliv posuzování lidské osobnosti je ohraničena skutečným duchovním užitekem pro toho, kdo posuzuje. V okamžiku, kdy už nejde o moji důvěru v působení toho či onoho Božího služebníka, ale o to, že mám potřebu hledat na něm cokoli špatného, je již ona hranice překročena a posuzování se stává pro nás nesnesitelným břemenem, jehož tíže nás sráží k zemi. Opravdu nikomu nic neprospěje, když bude ztrácet svůj drahocenný čas zde na zemi tím, že se bude – a to se týká jakékoliv oblasti lidského života – neustále zabírat věcmi jiných,

Editorial

neboť jsou ve výlučné kompetenci Stvořitele. Jak snadno někdy člověk zapomena na ono Ježíšovo varování: „Nesudte, abyste nebyli souzeni.“ (Mt 7,1) Čili rozlišovat ano, soudit nikoliv. A důvěřovat v Boží milost, která působí i skrze hříšného a slabého člověka, byt v míře omezené... A tu milost vyprošovat!

Ostatně, podívejme se na dvanáct vyvolených apoštolů – najdeme mezi nimi různé charaktery. Jsou to lidé s četnými chybami, ba i hříšní – a přece si Pán Ježíš vybral jako základní pilíře své církve právě je. Kdo můžeš pochopit, pochop! (srov. Mt 19,12) Velmi zdařile charakter jednotlivých apoštolů vykreslil ct. Fulton J. Sheen. (str. 5–8) Je zřejmé, že měli co dělat sami se sebou a teprve vylití Ducha Svatého v nich definitivně dalo rozkvést v plnosti víře v Meisáše a oni byli schopni vyjít do světa hlásat radostnou zvěst o Božím království a o všem, co viděli, prožívali a o čem přemýšleli, když tři roky kráčeli zemí s Božím Synem. A břímě vlastního charakteru se pro každého z nich nakonec stalo v jejich působení přínosem, neboť dali Pánu k dispozici vše, co měli, a pak se v pokoře nechali jím proměnit. Za takovými hlasateli je radost jít a za takové Boží služebníky je třeba Pána stále prosit – čím více jich bude, tím více bude moci Boží milost skrze jejich službu zazářit...

Svatý Tomáš More (str. 9–12) je pro změnu laikem, který měl na prvním místě Boha, vynikal ve službě anglickému králi, Bohu však sloužil i za cenu královny nemilosti – a ta došla až do nejzazší krajnosti, když byl někdejší lord kancléř popraven. Pokud bychom chtěli najít příklad vzorové spolupráce mezi biskupem či knězem a laikem, pak jsou to celoživotní přátelé – svatí Jan Fisher, rochesterský biskup, a Tomáš More. A nešlo jen o spolupráci, nýbrž i o to, co měli společné – svatou věrnost Bohu a odvahu za Boží pravdu položit život. Oba nás tak učí, že na prvním místě je vždy třeba sloužit Pánu Bohu – od toho se pak odvíjí vše ostatní. Jak prosté, ale jak je to někdy těžké, dodržet to v praxi každodenního života! Proč? Důvodem je především naše dědičným hříchem porušená přirozenost a touha být jako Bůh – protože tam, kde se do popředí dere naše já, je Bůh vytlačován ze života a člověk mu ubírá prostor, v němž může působit Boží milost. Znovu a znovu si uvědomovat a v pokoře přijímat, že se hláváme, i když se poctivě snažíme, je prvním účinným prostředkem k nápravě a ke svatosti – ať už jde o biskupa, kněze, laika...

Vezmeme si tedy na závěr do úst pro posilu aspoň jednu větu z modlitby sv. Tomáše Mora (str. 12): „Dej mi milost, dobrý Pane, kráčet malými cestičkami vedoucími k životu.“

Daniel Dehner

Jestliže se při pohledu na vlastní časté nezdary či na neutěšený stav Božího království kolem sebe jen stěží bráníš myšlenkám malomyslnosti, skleslosti a netrpělivosti, protože se věci nedaří tak dobře a tak rychle, jak by sis přál, je pro tebe nanejvýš užitečné, aby ses odebral opět do Ježíšovy školy. Připravil pro tebe názornou lekci o důvěře v Boží moudrost a laskavou prozřetelnost. Zaposloucháš-li se soustředěně do jeho slov, snad se ti podaří odhalit pravou příčinu svého nepokoje a netrpělivosti.

Nyní je právě doba, kdy lidé ve svých zahradách a polích zaseli rozličná semena a čekají, až vzejdou, vyrostou a přinesou očekávané plody. Ježíš miluje rostliny, protože i ony patří k tomu všemu, co *bylo skrze něho stvořeno*. Rád o nich hovoří, dokonale je zná, protože nejlépe ví, kolik moudrosti a důmyslu je uloženo ve stvoření obdařeném prvním stupněm života. Chce ti ukázat odlesk Boží moudrosti, který je v nich skryt. Poděkuj mu za všechna jeho obdivuhodná podobenství, která vložil do tohoto stvoření.

Obrací tvou pozornost ke skryté síle rostliny, která tak pozvolna, nenápadně, a přece vytrvale a houževnatě pracuje, aby vzrostla a přinesla užitek. Přichystal sis půdu, vložil do ní semeno, zajistil vláhu, ale to je vše, co jsi pro ně mohl udělat. Uvědom si, jak nepatrný je tvůj podíl ve srovnání s tím, co musí vykonat samotné zaseté zrna. Máme sklon příliš přeceňovat svůj vlastní vklad a zapomínáme přitom, že to nejpodstatnější vykonal a vykonává Bůh. Vložil do semene svůj tajemný řád a úžasnou přirozenou sílu, která mu umožňuje obdivuhodně a tajemně přetvářet, proměňovat a stravovat sebe i přijímané živiny, vstupovat do prostředí a řídit přesně a spolehlivě svůj vlastní růst až k zabezpečení budoucí generace.

K tomuto vznešenému procesu potřebuje rostlina svůj čas. Kdybys očekával, že již za týden či za dva se dočkáš úrody, sklídl bys jen zklamání. Není to právě podobné nedorozumění, které je často příčinou tvé rozmrzelosti, skleslosti a špatné nálady? Jestliže se Bůh s takovou pečlivostí postaral o nejprostší pozemské rostliny, takže rostou a *člověk ani neví jak*, proč by se s neméně láskou a důsledností nepostaral i o dobrou duchovní a božskou setbu? I ona potřebuje svůj čas, aby dozrála

Ve škole důvěry

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Zrna vzejde a přerůstá všechny byliny.

spolehlivě podle božského řádu, který může daleko překračovat tvé lidské představy a očekávání. Setba zraje nenápadně, ale můžeš se spolehnout, že dozraje v pravý čas. K malomyslnosti není důvod. Jestliže se ovoce ještě neobjevilo tak rychle, jak bys čekal, neznamená to, že vůbec nezraje. Spíše než na rychlý vzrůst myslí vždy na dobrou přípravu půdy a na pečlivou ochranu Boží setby. Ona totiž nemusí být to jediné, co v tobě klíčí. Všechno, co lehkomyšlně vpustíš do svého srdce neukázněnými smysly, také zapouští své kořeny, nepozorovaně raší a roste a může se v tobě tak rozbujet, že dusí nejen dobrou Boží setbu, ale i tvou svobodu a důstojnost.

Stejně zákony však platí pro všechno, co ty záměrně i mimoděk rozséváš kolem sebe. Stejně tak skrytě, ale vytrvale rostou semena pohoršení, neuvážených slov a špatného příkladu. Připomínej si proto často, že máš odpovědnost nejen za vlastní zahradu, ale i za všechna srdce kolem sebe. I ta, která neznáš, můžeš buďto obohacovat, nebo jim působit škodu, *ať už bdiš, nebo spíš*. Kde všude vzchází dobré semeno či škodlivý plevel, který kolem sebe šíříš, poznáš v plné pravdě až v době *konečných žní*. Dbej proto na to, abys neměl svůj podíl na zaplevelení cizí zahrady. Věnuj velkou pozornost tomu, abys šířil jen to, co je dobré a pochází od Boha, a pak v plné důvěře přenechej jemu starost o růst a zrání.

Položíš-li si do dlaně semínka a zrnka a pozorně si je prohlédneš, musíš uznat, že se vyznačují velikou skromností a prostotou. Nechtějí ničím vynikat, nijak na sebe neupozorňují, a přece si zaslouží tvou úctu a obdiv pro velký zázrak života, jaký v nich ukryl Stvořitel při jejich zdánlivé jednoduchosti. Stačí, aby se setkala s podmínkami pro své probuzení, a tento zázrak se uvede do pohybu.

I Boží símě je spíše prosté a nenápadné a neokázalé. Buď vděčný za každý skromný a nenápadný začátek a živ v srdci především svou důvěrou k Dárci života, který jediný dává vzrůst i velkým a úžasným

Liturgická čtení

1. čtení - Ez 17,22-24

Tak praví Pán, Hospodin: „Já vezmu z vrcholku vysokého cedru slabou větévku, ulomím ji z jeho nejvyšších výhonků a zasadím ji sám na vysoko vynikající hoře. Na vysoké Izraelově hoře ji zasadím, vyžene větve, vyraší výhonky, ponese plody, stane se nádherným cedrem. Pod ním budou hnízdit ptáci všeho druhu, budou hnízdit ve stínu jeho ratolestí. Poznají pak všechny polní stromy, že já jsem Hospodin: ponižuji strom vysoký, povyšuji strom nízký, dávám uschnout stromu zelenému, vypučet stromu suchému. Já, Hospodin, jsem to řekl a učinil.“

2. čtení - 2 Kor 5,6-10

Bratři! Jsme ustavičně plni důvěry. Víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme jako vyhnanec v cizině, daleko od Pána. To proto, že v nynějším stavu (v Boha jen) věříme, ale dosud ho nevidíme. Jsme však plni důvěry a chtěli bychom raději opustit domov tělesný a odebrat se do domova k Pánu.

Dokončení na str. 12

dílům, takže *ptáci mohou hnízdit v jejich stínu*. Dej mu k dispozici všechno, co jsi a co máš, a sám pak ustup v pokoře, aby jeho nevystihnutelná moudrost a dobrotivá láska mohly konat bez překážek své obdivuhodné tvůrčí divy milosti a milosrdenství, při kterých záměrně *ponižuje stromy vysoké a povyšuje nízké*.

Bud' stále plný důvěry. Žiješ přece z víry. Příčiny svých zklamání a smutků nehledej nikdy u Pána, ale ve své vlastní bláhovosti. Potvrdí ti to Žalmista, když říká: *Hospodinovy činy jsou tak velkolepé, jeho záměry tak přehluboké. Jen tupec o tom neví a hlupák tomu nerozumí.*⁽¹⁾ Svému dobrotivému Pánu se můžeš s důvěrou odevzdat, i když tvé ratolesti již uschly. *Dám vypučet stromu uschlému. Já Pán jsem to řekl a učiním. Zasadím ho na vynikající hoře.*

Kdo jsou zasazeni v Hospodinově domě, pokvetou na nádvořích našeho Boha, ještě ve stáří budou přinášet užitek.⁽²⁾ Děkuji ti, můj Pane. Pomoz mé nedůvěře!

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Ž 92,6-7; ⁽²⁾ Ž 92,14-15.

Svatý Benno z Míšeň

Tento světec je u nás téměř neznámý, i když třeba jeho socha figuruje v sousoší na jednom z kladenských náměstí, dokonce stojí u cesty v Manětíně (okres Plzeň-sever). Svátý Benno byl neohroženým bojovníkem za spravedlnost a nebál se přitom postavit i samotnému císaři.

Svatý Benno, narozený roku 1010, pocházel ze saské šlechtické rodiny – byl druhorozeným synem hraběte Bedřicha z Bullenburgu. Díky tomu si mohl dovolit studia u benediktinů u Sv. Michala v Hildesheimu a posléze i v katedrální škole. Učitele přitom měl vynikající: jednak sv. Bernwarda, vychovatele císaře Oty III., jednak sv. Gottharda, opata v Nieder-Altaichu a později i v Hildesheimu.

Ukončením studií v Hildesheimu neukončil Benno vztahy s benediktiny, naopak, vstoupil do jejich řad a v černém hábitu synů sv. Benedikta také roku 1040 přijal kněžské svěcení.

Benno žil příkladným asketickým životem a velmi brzy si vydobyl úctu mnišské komunity, což se projevilo jeho volbou opatem. Že je to zpráva pravdivá, dosvědčuje rozhodnutí samotného císaře Jindřicha IV., jenž Benna nejprve jmenoval kanovníkem v Glosaru a roku 1066 ho pak dosadil na uprázdněný stolec míšeňských biskupů. Míšeňské biskupství patřilo k nejdůležitějším v říši, byť bylo dosti chudé, císař musel moc dobře vědět, koho jmenuje do jeho čela. Benno již v čele hildesheimského opatství prokázal jedinečné schopnosti ve vedení významné instituce, jíž toto opatství rozhodně bylo. Počínal si ve všech směrech moudře, mnišská komunita proto jeho odchodu do Míšeň želela.

Litoval brzy také Jindřich IV., neboť když se proti němu roku 1075 postavila míšeňská šlechta, očekával, že Benno bude loajální a jeho při podpoří. Zbožný biskup se však nechtěl do podobných světských sporů vměšovat, věnoval se chodu diecéze, za což ho stihl trest – jen co se Jindřich s odbojníky vypořádal, vsadil Benna do žaláře a propustil ho až za rok.

Ještě větší příležitost k litosti měl císař ve sporu s papežem Řehořem VII. o investituru⁽¹⁾, kdy se Benno postavil jednoznačně na stranu náměstka Kristova. Vnímá to jako Bennův nevděk, a proto vzal jeho diecézi útokem. Zplundroval v ní, co

se dalo, a sám biskup Benno se musel zachránit útekem. Vrátil se mohl až poté, co Jindřich podnikl roku 1076 kající cestu do Canossy. Avšak když císař po čase obnovil svůj spor s papežem, a dokonce ho přinutil opustit Řím, zchladil si záhu i na Bennovi.

Po Řehořově smrti v roce 1085 došlo k jedné z oněch nešťastných epoch dějin církve, kdy se o papežskou tiáru přetahovali dva kandidáti – jeden právoplatně zvolený a druhý – samozvaný vzdoropapež. V době, kdy informace docházely k adresátům se zpožděním a kolikrát i nepřesně, se Benno vyslovil pro vzdoropapeže Klementa III. Vypravil se dokonce do Říma, aby mu holdoval, leč když se dozvěděl, že pravým nástupcem sv. Petra je Urban II. (později blahoslavený), okamžitě svůj postoj změnil a hájil neochvějně jeho primát. Na synodě v Quedlinburgu podpořil Benno Klementovu exkomunikaci, načež jeho samotného synoda v Mohuči, podporující Klementa a zasedající pod bdělým dohledem Jindřicha, straníka vzdoropapeže Klementa, sesadila.

Po celou dobu, kdy k tomu měl příležitost, obnovoval míšeňský biskup svou diecézi, obrozoval disciplínu kléru a až do svého odchodu na věčnost dbal o její zdárný chod. Usiloval o evangelizaci slovanských kmenů, které tehdy obývaly část dnešního území Německa, a usiloval o to mírumilovnými prostředky, což nebyvalo vždy pravidlem, zvláště ne u německých hrabat a knížat. Slované mu naslouchali, neboť k nim mluvil v jejich mateřtině, které se pro tyto účely naučil. Naslouchali mu s důvěrou, jelikož nevystupoval z pozice německé moci, se kterou měli špatnou zkušenost, nýbrž jako starostlivý otec dbající o jejich dobro. Díky tomuto přístupu sklízel úspěchy, křtil katechumeny, stavěl a světil kostely, světil kněze. Však je také nazýván apoštolem Venědů, tj. jednoho z mocných slovanských kmenů.

Benno usiloval i o to, aby věřící jeho diecéze žili skutečně podle evangelia

Sříbrný bustový relikviiář svatého Benny z Míšeň, rok 1601

a spěli do nebe. Ostatně, záhy po přijetí biskupského svěcení veřejně prohlásil, že má v úmyslu nasadit všechny své síly pro zvelebení církve a nebude přitom hledět na námahu či nebezpečí, naopak, že je připraven i položit život pro věčnou spásu svěřených ovcí.

Ještě za svého života se měl „dopustit“ několika zázraků, další se staly po jeho odchodu na věčnost 16. června 1106.

V roce 1523 míšeňského biskupa Benna papež Hadrián VI. prohlásil za svatého. Jeho kanonizace byla podnětem Lutherově kritice úcty ke svatým, jež do té doby byla něčím naprosto samozřejmým. Právě proto, aby Bennovy ostatky jeho nástupce v čele míšeňské diecéze Jan VIII. uchránil před zhanobením Lutherovými přívrženci, nechal je přenést na svůj hrad ve Stolpu. Dobře udělal – náhrobek rozvášněná chátra zničila. Posléze ostatky putovaly do Würzenu a ještě později do Mnichova, kde od roku 1580 spočívají v katedrále.

Svatý Benno je patronem nemocných, rybářů, Míšeň, Mnichova a Bavorska. Zobrazován bývá v biskupském hávu s rybou a klíčem. Tato ikonografie navazuje na legendu, podle níž Benno před svým vyhnáním vhodil klíč od míšeňské katedrály do Labe, aby do ní nemohl exkomunikovaný císař vstoupit. Když se pak Benno do svého sídelního města z vyhnanství vrátil, naservíroval mu kuchař rybu – a v její útrobách našel biskup klíč od katedrály.

Poznámky:

⁽¹⁾ Jednalo se o vyvrcholení letitého sporu o prvenství mezi světskou a církevní mocí zejména v otázkách jmenování (investování) církevních hodnostářů na biskupské či opatské posty, což si osobovali panovníci.

Povolání Dvanácti

Důležitým Pánovým příkazem byla výzva: „Následuj mě!“ Tím, že volal k sobě jiné, zdůraznil myšlenku, že člověk by měl být zodpovědný za člověka. Byl to důsledek principu vtělení: On jako Bůh konal dílo vyučování, vykoupení a posvěcování skrze lidskou přirozenost, kterou si vzal z Marie. Ale bude konat také skrze jiné lidské přirozenosti, počínající prvními dvanácti, které si povolal, aby ho následovali. Nikoliv andělé mají sloužit lidem: vláda Otce bude vložena do rukou lidí. Takový je význam apoštolského povolání Dvanácti.

Je ohromující, jaký gigantický úkol vytýčil před své následovníky – morální vítězství nad celým světem; měli být „světlem světa“, „solí země“ a „městem, které nelze skrýt“. Vyzval v podstatě bezvýznamné lidi, aby se podívali na své poslání téměř z kosmického hlediska, protože na nich postaví své království. Tato vyvolená světla měla svými loučemi osvěžovat celé lidstvo, všechny národy.

Gilbert Keith Chesterton v eseji *Dvanáct mužů*, jež je rozpravou o britském právním systému, píše: „Když chce naše civilizace zkatalogizovat knihovnu, objevit sluneční soustavu či něco podobného, použije k tomu specialisty. Ale když chce udělat něco, co je opravdu vážné, dá dohromady dvanáct prostých mužů. Stejnou věc vykonal, pokud si dobře pamatují, zakladatel křesťanství.“

Je zjevné, že náš Pán od začátku zamýšlel zachovat své učení, království a svůj život „až do konce světa“; k tomu však bylo potřebné, aby kolem sebe shromáždil skupinu lidí a odevzdal jim určité pravomoci, které s sebou přinesl na zemi. Tato skupina neměla být společenským sdružením jako klub, který lidé navštěvují pouze pro potěšení a výhody; neměla být ani politickým sdružením, jež spojuje společný materiální zájem. Měla to být skupina čistě duchovní, stmelená milosrdenstvím, láskou a Duchem Svatým. Pokud toto společenství anebo mystické tělo, které chtěl náš Pán založit, mělo mít pokračování, potřebovalo hlavu a členy. Rovněž vinice, jak to vyhlásil v jednom svém podobenství, potřebuje dělníky. Ta-

ké síť potřebuje rybáře. Také pole potřebuje rozsévače a žence. I stádo potřebuje pastýře.

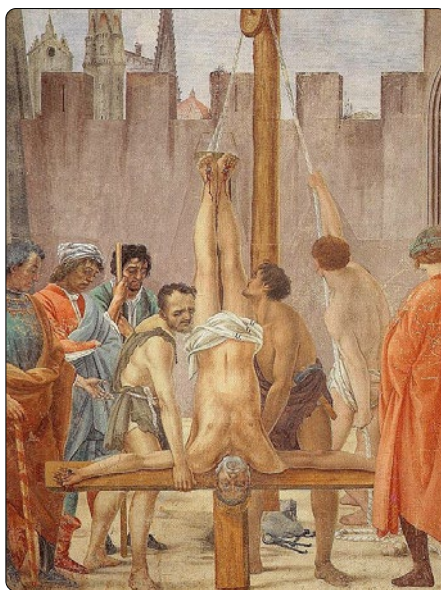
„V těch dnech vyšel na horu k modlitbě; a celou noc se tam modlil k Bohu. Když nastal den, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které také nazval apoštoly: Šimona, kterému dal jméno Petr, jeho bratra Ondřeje, Jakuba, Jana, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Šimona zvaného Zélóta, Judu Jakubova a Jidáše Iškarjotského, který se pak stal zrádцем.“ (Lk 6,12-16)

Noc před jejich vyvolením strávil v modlitbě na hoře, aby se ti, kdo byli v Otcově srdci, dostali také do jeho srdce. Když se rozednilo, sešel na místo, kde se shromáždili jeho učedníci, a každého vyvoleného jednoho po druhém povolal.

O **Petrovi** víme toho nejvíce. Vzpomíná se sto devadesát pětkrát; ostatní apoštolové celkem pouze sto třicetkrát. O Janovi, který se po Petrovi vzpomíná nejčastěji, se hovoří devětadvacetkrát. Petr se původně jmenoval Šimon, ale Pán změnil jeho jméno na Kéfas:

„Přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něj pohledl a řekl: »Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se jmenovat Kéfas (což se překládá: Petr).«“ (Jan 1,42)

Slovo *Kéfas* znamenalo „skála“; v překladu necítíme příchuf tohoto výrazu,

Ukřižování svatého Petra

protože vlastní jméno Petr není totéž, co naše slovo „skála“. V aramejštině, jíž hovořil náš Pán, byla tato slova identická, podobně jako ve francouzštině, kde vlastní jméno Petr je stejné jako *pierre*, čili „skála“. Kdykoliv Bůh v Písmu změnil člověku jméno, bylo to proto, aby ho pozvedl na vyšší stupeň důstojnosti a pověřil ho ve společenství důležitějším úkolem. Pán mohl říci Petrovi: „Jsi impulzivní, nestálý a nespolehlivý, ale jednoho dne se toto všechno změní; budou tě nazývat jménem, jímž by tě teď nenazval nikdo – Muž pevný jako skála.“ Kdykoliv mu evangelia dávají jméno „Šimon“, chtějí připomenout apoštolovo neduchovní a neobnovené člověčenství. Když usnul v zahradě, Pán ho oslovil:

„Šimone, ty spíš?“ (Mk 14,37)

Petr měl vzácné přirozené vůdcovské schopnosti. Když po zmrtvýchvstání řekl: „Jdu lovit ryby“, ostatní apoštolové ho následovali. Projevil svoji morální odvahu, když kvůli Učíteli opustil živobytí i domov; stejně prudkou odvahu projevil jen tehdy, když vojáci přišli zatknout Pána a když uřadil Malchusovi ucho. Byl vychloubavý, protože přísahal, že on Učitele nezradí, i když ostatní ano. Hluboce si uvědomoval své hříchy a ve své nehodnosti prosil Pána, aby od něho odešel. Právě tyto jeho chyby ho dělají sympatickým. Byl hluboce oddán svému božskému Učíteli. Když mnozí učedníci odešli, on vyznal, že není nikoho jiného, ke komu by šli. Měl odvahu, protože opustil svoji ženu i řemeslo, jen aby následoval Pána. Na počest všem tchyním je třeba poznamenat, že Petr neprojevil ani nejmenší lítost, když Pán tu jeho uzdravil z vážné nemoci. Byl extrémně impulzivní, veden spíše pocity než rozumem. Chtěl kráčet po vodě, a když k tomu dostal sílu, ulekl se, a on – zkušený muž moře – začal ze strachu křičet. Byl soucitný, tasil meč; protestoval, když mu chtěl Spasitel umýt nohy; ačkoliv byl určen za hlavu církve, neměl ambice jako Jakub a Jan. Ale silou božského Učitele se tento prudký muž, nestálý jako voda, proměnil ve skálu, na níž Kristus postavil svou církev. Božský Spasitel slovy často vyjadřoval svoji jednotu s nebeským Otcem; ale jediná lidská bytost, kterou sjednotil se sebou a o níž hovořil v první osobě množného čísla, byl Petr. Od toho dne Petr a jeho nástupci

stále používali slovo „my“, aby naznačili jednotu mezi neviditelnou hlavou církve a její viditelnou hlavou. Avšak tentýž Petr, který pokaždé vylouval Pánovi kříž, dokázal, že je skálou věrnosti, protože později se v jeho dopisech stále opakuje téma Kristova kříže:

„Radujte se, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva.“ (1 Petr 4,13)

Ondřej, Petřův bratr, je v Novém zákoně vzpomínán osmkrát. Byl povolán od svých sítí a člunů, aby se spolu s bratrem Petrem stal „rybářem lidí“. Ondřeje vidíme i při příležitosti nasycení pětitisícového zástupu, když říká Pánu, že je tam jeden chlapec s pěti chleby a dvěma rybami. Ke konci veřejného účinkování se znovu setkáváme s Ondřejem, když za Filipem přišlo několik pohanů, pravděpodobně Řeků, kteří chtěli vidět Ježíše. Filip se tedy poradil s Ondřejem a oba šli za Pánem. Při prvním setkání Ondřeje s Pánem se ho Ježíš zeptal:

„Co hledáte?“ (Jan 1,38)

*Peter Paul Rubens (1577-1640):
Apoštol Ondřej*

Ondřej byl přítelem Jana Křtitele. Když se setkal s Pánem, na něhož ukázal Jan Křtitel, hned šel a řekl Petrovi, že našel Mesiáše. Ondřej je vždy vzpomínán jako bratr Šimona Petra. Byl „představovatelem“, protože přivedl svého bratra Petra k Pánu, představil Ježíšovi chlapce s ječ-

nými chleby a rybami, a konečně spolu s Filipem představil Řeky. Když Pán něco rozdává jiným, anebo když bylo potřeba někoho k Pánu přivést, Filip a Ondřej se vzpomínají spolu. Ondřej byl dost tichý, zastíněný bratrem Petrem, ale určitě nebyl žárlivý. Měl důvod k závisti, když si božský Učitel vybral Petra, Jakuba a Jana za důvěrníky při třech příležitostech, ale Ondřej přijal místo v pozadí, stačilo mu, že našel Krista.

Tak jako Petr a Ondřej, také **Jakub** a **Jan** byli bratři a rybáři. Pracovali spolu pro svého otce Zebedea. Jejich matce Salome nescházely ambice; neboť právě ona požádala Pána, aby její dva synové mohli sedět v Pánově království po jeho pravici a levici; myslela si, že království, které přišel Pán založit, bude bez kříže. K jejímu dobru však nutno dodat, že ji znova nacházíme na Kalvárii u paty kříže. Pán dal jejím synům přezdívku *Boanerges* – „Synové hromu“, když Samaritáni odmítli přijmout Krista, protože měl namířeno do Jeruzaléma, aby tam zemřel. Když to tito dva apoštolové viděli, vyjádřili Pánu své pobouření:

„Pane, máme přivolat oheň z nebe, aby je zahubil!“ Obrátil se a pokáral je. A šli do jiné vesnice.“ (srov. Lk 9,54-56)

Tito dva „Synové hromu“ se vydatně napili z kalicha utrpení. Jana hodili do vroucího oleje, což přežil pouze zázrakem. Jakub byl první z apoštolů, který trpěl jako mučedník pro Krista. Jan popsal sebe samého jako „učedníka, kterého Ježíš miloval“ a kterému Ježíš z kříže svěřil svoji Matku. Jan se znal s veleknězem pravděpodobně pro svoji společenskou kultivovanost, kterou vyjadřovalo i jeho jméno a v původní hebrejštině znamenalo „Bohem oblíbený“. Jeho evangelium ho skutečně odhaluje jako orla, který stoupá k nebi, aby porozuměl tajemstvím Slova. Nikdo nerozuměl Kristovu srdci lépe, nikdo nepronikl do smyslu jeho slov hlouběji. Byl jediným z apoštolů, jehož nacházíme u Ježíšových nohou pod křížem; právě on nám říká, že „Ježíš zaplakal“, a on definuje v Novém zákoně Boha jako „Lásku“. Jeho bratr Jakub, který je nazýván „Starší“, patřil spolu s Petrem a Janem do té „zvláštní komise“, jež byla svědkem proměnění, vzkříšení Jairovy dcery a agonie v Getsemanské zahradě.

Apoštol **Filip** pocházel z Betsaidy, z Ondřejova a Petrova města. Filip byl zvědavý badatel; jeho hledání bylo korunováno radostí objevitele, když našel Krista.

„Filip zase vyhledal Natanaela a řekl mu: »Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i Proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta.« Natanael mu namítl: »Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?« Filip mu odpoví: »Pojď a pře-svědč se!«“ (Jan 1,45-46)

*Peter Paul Rubens (1577-1640):
Apoštol Filip*

Filip odmítl hádat se s člověkem, který měl příliš mnoho předsudků a nevěřil, že by prorok mohl přijít z proslulé vesnice. S Filipem se znovu setkáváme při rozmnožení chleba a ryb, když konstatoval:

„Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ (Jan 6,7)

Svoji poslední otázku položil Filip během poslední večeře, když požádal Pána, aby mu ukázal Otce.

Filip přivedl **Bartoloměje** – anebo **Natanaela**, jak ho rovněž nazývali – k Pánu. Sotva ho božský Spasitel uviděl, četl mu z duše a popsal ho takto:

„Hle, pravý Izraelec, v němž není lsti.« Řekl mu Natanael: »Odkud mě znáš?« Ježíš mu odpověděl: »Dříve než tě Filip zavola, viděl jsem tě pod fíkovníkem.«“ (Jan 1,47-48)

Pak mu Natanael odpověděl:

„Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele.« Ježíš mu odpověděl: »Ty vě-

říš proto, že jsem ti řekl: „Viděl jsem tě pod fikovníkem“? Uvidíš věci daleko větší.“ A dodal: „Amen, amen, pravím vám, užijete nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka.“ (Jan 1,49-51)

Když Pán řekl Bartolomějovi, že ho viděl pod fikovníkem, Bartoloměj ihned byl ochotný potvrdit, že Kristus je Boží Syn. Jeho první kontakt s Ježíšem v něm rozžehl světlo víry, ale Pán ho rychle ujistil, že má připraveny ještě větší věci; zejména to, že Ježíš bude naplněním onoho velkého vidění, které měl kdysi Jakub.

Pán řekl, že Natanael patří k pravému Izraeli. Jméno Izrael bylo dáno Jakubovi. Avšak Jakub byl velice bystrý a mazaný. Natanael je charakterizován jako pravý Izraelita či člověk, v němž není lsti. Při slovech: „Uvidíte nebe otevřené“ přechází Pán náhle z jednotného čísla do množného – Jakub viděl otevřené nebe a anděly vystupovat a sestupovat po žebříku a přednášet lidské záležitosti Bohu a Boží věci lidem. Ježíš říká Natanaelovi, že uvidí ještě větší věci. To znamená, že zprostředkovatelem mezi nebem a zemí, mezi Bohem a člověkem bude od této chvíle Ježíš; v něm, jako na křižovatce, se potkají časnost a věčnost.

Toto proroctví Bartolomějovi říká, že vtělení Božího Syna bude základem společenství mezi člověkem a Bohem. Natanael nazval Ježíše „Božím Synem“; Pán ho nazval „Synem člověka“, protože je pokorně spojen s celým lidstvem. Tento titul, velmi blízký dalšímu titulu, který Pán dostal – „Kráľ Izraele“, měl mesiášský význam; ale překročil omezený kontext jednoho národa a jedné rasy a rozšířil ho na celé lidstvo.

U celníka **Matouše** čili **Léviho** známe příběh jeho povolání a jeho odpověď. Velkou a nehynoucí slávu si Matouš zasloužil svým evangeliem. Matouš byl celníkem za vlády Heroda, který byl závislý na Římu. Celník zaprodal svůj vlastní lid a vybíral daně pro okupanty, přičemž si ponechal slušné procento. Pochopitelně, celník byl v podstatě zrádce, a proto jím jeho krajané opovrhovali; ale on věděl, že má za sebou moc a autoritu římské vlády. Konkrétní místo, kde poprvé potkáváme Matouše, je u jezera nedaleko Kafarna, kde vybíral daně. Jeho povolání

vyžadovalo, aby pečlivě zapisoval všechny položky. Spasiteli se podřídil bezvhradně a hned. Evangelium říká:

„Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: »Pojď za mnou!« On vstal a šel za ním.“ (Mt 9,9)

Matouš, který byl bohatý, nemohl očekávat nic, pouze bídu a pronásledování, a přece na první zavolání přijal Ježíšovu podmínku. „Pojď“, říká Spasitel opovrhovanému člověku, a ten ho okamžitě následuje. Pracoval v oblasti, která přitahovala zejména lidi bez etických zásad a skrupulí, proto je jeho reakce tak pozoruhodná. Už to bylo dost špatné, že daně od Izraelitů vybírali Římané, ale když je navíc vybíral pro ně Žid, byl člověkem, kterým se velmi opovrhovalo.

Tento zrádce, který ztratil veškerou přízeň svého národa a který ctnost vlastenectví zadusil touhou po bohatství, se nakonec stane jedním z největších vlastenců svého národa. Evangelium, které sepsal, můžeme nazvat evangeliem patriotismu. Mnohokrát se v něm vrací do minulosti, cituje Izaiáše, Jeremiáše, Micheáše, Davida, Daniela a jiné proroky; a tím, že je seskupil do jednoho souhrnného argumentu, v podstatě říká svému lidu: „Toto je sláva Izraele, toto je naše naděje, z nás vzešel Syn živého Boha, my jsme dali světu Mesiáše.“ Jeho země, která včera pro něho neznamovala vůbec nic, nabyla v jeho evangeliu velké důležitosti. Hlásil se v něm jako syn Izraele, který je připraven zahrnout svoji rodnou zemi chválami. Když se lidé zamilují do Boha, zamilují se i do své země.

*Caravaggio (1571-1610):
Apoštol Tomáš*

Tomáš byl pesimista mezi apoštoly a jeho pesimismus pravděpodobně vyvěral ze skepticismu. Když se při poslední večeři Ježíš snažil utěšit své apoštoly slovy, že jim připraví cestu do nebe, Tomáš odpověděl, že tomu chce věřit, ale nedokáže to. Když Pán dostal zprávu o Lazarově smrti:

„Tomáš, jinak Didymos, řekl ostatním učedníkům: »Pojďme i my, ať zemřeme spolu s ním!« (Jan 11,16)

Tomáš byl nazýván Didymos, což je řecký překlad hebrejského jména a znamená „dvojče“. Tomáš byl dvojčetem i v tom smyslu, že v něm byla dvojčata nevěry a víry, která navzájem bojovala o prvenství. Byla tu víra, neboť věřil, že je lépe zemřít s Pánem, než ho opustit; byla zde i nevíra, protože se nemohl ubránit přesvědčení, že každé dílo, které si Pán zamane vykonat, se skončí smrtí.

Jan Zlatoústý říká, že Tomáš by se sotva vydal s Ježíšem na cestu do nedaleké Betánie, ale po Letnicích jde bez Ježíše do daleké Indie, aby tam zasel semeno víry. Věřící v Indii se dokonce i dnes nazývají „křesťané svatého Tomáše“.

Dva apoštolové byli pokrevními příbuznými – **Jakub a Juda**. Nazývají se „bratry“ našeho Pána, ale v aramejštině a hebrejštině toto slovo často znamená bratrance anebo jiné vzdálené příbuzné. Víme, že Maria kromě Ježíše neměla jiné děti. Výraz „drazí bratři“, který tak často zaznívá z kazatelny, neznamena, že všichni členové společenství mají tutéž matku. Písmo svaté často používá slovo „bratři“ v širším smyslu. Například Lota nazývá Abrahámovým „bratrem“, zatímco ve skutečnosti byl jeho synovcem; Lábana nazývá Jakubovým „bratrem“, ačkoli byl jeho strýcem. Ozielovi a Áronovi synové, synové Cisa a dcery Eleazara, jsou nazýváni „bratry“, ačkoliv ve skutečnosti šlo o bratrance a sestřence. Tak je to i s „bratry“ našeho Pána. Apoštol Jakub Mladší a Juda byli pravděpodobně syny Kleofáše, který byl ženatý se sestrou Panny Marie.

Juda měl tři jména. Jelikož měl stejné jméno jako zrádce Jidáš, vždy se k jeho jménu přidává poznámka „ne ten Iškarjotský“. Při poslední večeři se zeptal Pána na Ducha Svatého a chtěl vědět, jak se ukáže světu po svém zmrtvýchvstání,

když z něho odejde. V myslí mnoha apoštolů byla touha vidět velkou oslňující slávu Mesiáše, který otevře slepé oči a podmaní si každý rozum.

„Řekl mu Juda, ne ten Išariotský: »Páne, jak to, že se chceš dát poznat nám, ale ne světu?«“ (Jan 14,22)

Ježíš odpověděl, že Bůh si v nás udělá příbytek, pokud se odpověď naší lásky přetaví v poslušnost. Juda, jindy nazývaný Tadeáš, napsal později list začínající slovy, jež odrážela odpověď z noci na Velký pátek:

„Juda, služebník Ježíše Krista, bratr Jakubův, těm, kdo jsou povoláni, milováni Bohem Otcem a zachováni pro Ježíše Krista: Milosrdenství, pokoj a láska ať se vám rozhojní!“ (Jud 1-2)

Dalším apoštolem byl **Jakub Spravedlivý**, aby se odlišil od Zebedeova syna, který se nazýval Jakub Mladší. Víme, že měl dobrou matku, která spolu s ostatními ženami stála u paty kříže. Jako jeho bratr Juda, tak i Jakub napsal dopis adresovaný dvanácti kmenům diaspory čili křesťanům ze židovství, kteří byli rozptýleni pro římském světě. Začínal se slovy:

„Jakub, služebník Boží a Pána Ježíše Krista, posílá pozdrav dvanácti pokolením v diaspoře.“ (Jak 1,1)

Jakub, který podobně jako ostatní apoštolové nepochopil kříž, když ho Pán předpovídal, později ho spolu s ostatními předkládal jako podmínku slávy.

„Mějte z toho jen radost, moji bratři, když na vás přicházejí rozličné zkoušky. (...) Blahoslavený člověk, který obstojí ve zkoušce; když se osvědčí, dostane vavříň života, jež Pán zaslíbil těm, kdo ho milují.“ (Jak 1,2.12)

Šimon Horlivec je tím z dvanácti apoštolů, o němž víme nejméně. Jeho aramejské jméno „Horlivec“ naznačuje, že byl přívržencem sekty, která se násilně snažila zbavit cizího jářma. Toto jméno dostal před svým obrácením. Patřil ke skupině patriotů, kteří horlili pro svržení římské vlády a bouřili se proti císaři. Možná si ho Pán vybral pro jeho nadšení pro věc. Ale k tomu, aby království chápal ve znamení kříže, a nikoliv meče, bude potřebovat vodopád očistění. Představme si Šimona Horlivece spolu s celníkem Ma-

toušem! Jeden extrémní nacionalista, druhý z hlediska zaměstnání zrádce svého lidu. Avšak navzdory tomu se sjednotili v Kristu a později se oba stali mučedníky pro jeho království.

Dvanáctým apoštolem byl **Jidáš**, „syn zatracení“, o němž budeme hovořit později.

Číslo dvanáct je symbolické. Kniha Zjevení vzpomíná dvanáct skupin v církvi. Ve Starém zákoně bylo dvanáct patriarchů a dvanáct kmenů Izraele; dvanáct vyzvědačů, kteří prozkoumali zaslíbenou zemi; dvanáct drahokamů na hrudi vele-

kněze; a když Jidáš selhal, musel být ustanoven dvanáctý apoštol. V evangeliích se apoštolové vzpomínají jako Dvanáct dvacítkrát. Při výběru Dvanácti bylo zjevné, že Pán je připravoval na práci po svém nanebevstoupení; že království, které přišel založit, nebude pouze neviditelné, ale i viditelné, nejen božské, ale i lidské. Měli se co učit, aby se stali dvanácti branami Božího království. Jejich první lekce byla věnována blahoslavenstvím.

Z knihy Fulton J. Sheen: Život Krista. Dobrá kniha, Trnava 2023. Str. 155-169. Přeložil -dd- (Redakčně upraveno)

Úvod do ctností

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

představili ohledně ctností, naopak ti, kdo se stávají plně sami sebou, kdo uskutečňují povolání vlastní každému člověku. Jak šťastný by byl svět, kdyby spravedlnost, úcta, vzájemná laskavost, široký rozhled a naděje byly sdílenou normou, a ne naopak vzácnou anomálií! Proto by kapitola o ctnostném jednání v této naší dramatické době, v níž se často vyrovnáváme s tím nejhorším, co je v člověku, měli všichni znovu objevit a praktikovat. Ve zdeformovaném světě musíme pamatovat na podobu, do níž jsme byli zformováni, na Boží obraz, který je v nás navždy vtisknut.

Jak však definovat pojem ctnosti? *Katechismus katolické církve* nám nabízí přesnou a stručnou definici: „Ctnost je trvalá a pevná dispozice konat dobro.“ (č. 1803) Není to tedy improvizované a poněkud nahodilé dobro, které epizodicky padá z nebe. Historie nám říká, že i zločinci ve chvíli jasné mysli konali dobré skutky; tyto skutky jsou jistě zapísány v „Boží knize“, ale ctnost je něco jiného. Je to dobro, které vychází z pomalého zrání člověka, dokud se nestane jeho vnitřní vlastností. Ctnost je habitus svobody. Jsme-li svobodní v každém činu a pokaždé, když jsme vyzváni k volbě mezi dobrem a zlem, je ctnost tím, co nám umožňuje mít habitus ke správné volbě.

Je-li ctnost tak krásným darem, okamžitě se nabízí otázka: Jak je možné ji zís-

kat? Odpověď na tuto otázku není jednoduchá, je komplexní.

Pro křesťana je první pomocí Boží milost. V nás pokřtěných totiž působí Duch Svátý a působí v naší duši, aby ji vedl ke ctnostnému životu. Kolik křesťanů dospělo ke svatosti skrze slzy, když si uvědomili, že nedokážou překonat určité slabosti! Ale zakusili, že Bůh dokončil ono dobré dílo, které pro ně bylo jen náčrtem. Milost vždy předchází našemu mravnímu nasazení.

Navíc nesmíme nikdy zapomenout na velmi bohaté poučení z moudrosti starých lidí, které nám říká, že ctnost roste a dá se pěstovat. A aby se tak stalo, je prvním darem Ducha, o který je třeba prosit, právě moudrost. Lidská bytost není volným územím pro dobývání požitků, emocí, pudů, vášní, aniž by byla schopna cokoliv podniknout proti těmto někdy chaotickým silám, které v ní přebývají. Neocenitelným darem, který máme, je otevřená mysl, je to moudrost, která se umí poučit z chyb, aby dobře řídila život. Dále potřebujeme dobrou vůli: schopnost volit dobro, formovat se asketickým cvičením a vyhýbat se excesům.

Drazí bratři a sestry, začněme tedy svou cestu v tomto klidném vesmíru ctností, který je náročný, ale rozhodující pro naše štěstí.

Zdroj: www.vaticannews.va/cs.html (Redakčně upraveno)

Svatý Tomáš More

V osobě slavného lorda kancléře Tomáše Mora (1478–1535), který všechny přitahoval ušlechtilostí své mysli a srdce a hlubokou lidskostí, se setkáváme s mužem mimořádně vznešeným a sympatickým. Spojovalo ho celoživotní přátelství s velkými básníky a umělci jeho doby, a největší učenci země – dvakrát starší než on – naplnění čistým obdivem sledovali přednášky tohoto génia, který pronikavou jasnořivostí své mysli a úžasnou rychlostí vnímání vzbuzoval údiv. Thomas More (Tomáš More) jako křesťan odvážně vydával svědectví pravdě, a to ne až tehdy, když mu šlo o hlavu. Nikoliv. Křesťanské zásady formovaly jeho myšlení, řeč i konání již jako studenta, později jako soudce a pak jako nejbližšího spolupracovníka krále. Syn poctivého londýnského soudce Jana (Johna) Mora, mimořádně nadaný a inteligentní Tomáš, kráčel v otcových šlépějích. V roce 1501, když mu bylo pouhých 23 let, byl již právníkem a o tři roky později zasedal jako poslanec v parlamentu. Málokdo však věděl, že tento mladý muž žil čtyři roky u kartuziánů, kde si prohloubil teologické znalosti a svoji víru, takže po celý život zůstal velkým mužem modlitby a pokání. Zde se rozvinul rovněž jeho mimořádně vnímavý smysl pro spravedlnost, spojený s citlivým svě-

domím. Proto se bez ohledu na konkrétní osobu denně starostlivě ujímal nespočetných předkládaných právních sporů a často neúnavně pracoval i na případech, které byly celá desetiletí odloženy, dokud se přece jen jednoho dne nevyřešily, a to také jeho zásluhou. To všechno způsobilo, že si získal mezi lidmi velkou oblibu. Pověst o něm se rychle šířila a brzy se stal nejpopulárnějším mužem Anglie.

Delší čas pomýšlel na to, že se stane knězem či mnichem, ale po zralém uvážení se v roce 1504 oženil s Joanou Coltovou, která mu dala čtyři děti – tři děvčata a jednoho chlapce. Žel, po šesti šťastných letech manželství jeho manželka zemřela, a jelikož byly jeho děti ještě malé, 33letý zaneprázdňený politik se po několika týdnech oženil s Alicí Middletonovou, o sedm let starší vdovou. Ta se dětem stala dobrou druhou mámou a jako šikovná hospodyňka vedla rozlehlé panství v Chelsea, v přepychové části Londýna. Navzdory její rázné povaze Tomáš More svoji energickou manželku miloval „a prokazoval jí tolik laskavosti, jako by byla mladičkou ženou oslnivé krásy. Vedl ji svou laskavostí a dobrým slovem,“ napsal slavný humanista Erasmus Rotterdamský, jeho přítel. Právě díky příjemnému a přátelskému chování Tomáše Mora, snášenlivého a mírného pána domu, byl jejich ro-

„Humor mu byl otcem a duchaplný vtíp matkou,“ říkávalo se o Tomášovi Morovi, který si zachoval svoji neochvějnou veselost a vtíp až na popraviště. Sílu pro svoji hrdinskou nezlomnost a věrnost pravdě až po mučednickou smrt čerpal tento politik ze své dětské víry. První hodiny dne již od druhé hodiny ráno věnoval tichému rozhovoru s Bohem a studiu; v sedm hodin se denně zúčastňoval mše svaté, od níž ho nikdy nemohl odradit ani králův příkaz. A dokonce ani jako lord kancléř nevynechal sir Thomas příležitost sloužit jako kostelník či zpívat ve sboru ve farním kostele v Chelsea.

dinný život harmonický, přímo radostný. Sir Thomas dbal na to, aby se také jeho dcerám dostalo solidního vzdělání, takže na svou dobu měly rozhovory u stolu neobvykle vysokou intelektuální úroveň. Jeho krásný dům byl otevřený pro venkovany z okolí, jakož i pro nejvýznamnější muže té doby; mezi hosty, kteří byli vždy vítáni, patřili např. německý malíř Holbein či biskup svatého života Jan (John) Fisher z Rochesteru. Doma v rodině se pěstovala hudba a kromě galerie a knihovny se zde nacházela především domácí kaple, v níž se rodina spolu se služebnictvem denně scházela na večerní pobožnost.

Ano, Bůh měl v domě Tomáše Mora své pevné místo. U stolu se, samozřejmě, vždy pomodlili a četl se také úryvek z Pisma svatého. Ačkoliv byl Tomáš More ve všem nenáročný a nanejvýš skromný, vážený soudce si občas dopřál radost nakrmit zvířata ve své zoo: ptáky, opice, lišky, bobry a lasičky. Mnohem důležitější

Sir Thomas More v kruhu své rodiny

a cennější však pro něho byla péče o nemocné chudé v hospici, který dal postavit na svém pozemku. Z vlastní kapsy velkoryse sytil stovky lidí v nouzi v době hladomoru a své pracovníky na poli nepropustil dokonce ani tehdy, když nebyl dostatek práce. Ve své bezmezné dobrovolnosti se v noci často potuloval ulicemi Londýna, aby diskrétně a s povzbudivými slovy rozdával almužny ubožákům.

Ve službě krále

Král Jindřich VIII. si přál, aby tento neobyčejně vzdělaný muž, odborník na právo a šikovný zprostředkovatel stál po jeho boku při všech vládních záležitostech. Král, jenž byl po své korunovaci v roce 1509 zpočátku považován za věrného katolíka a od papeže dokonce dostal titul *obránce víry* (defensor fidei), pověřil Tomáše Mora úřadem královského vyslance, jmenoval ho pokladníkem, osobním poradcem a potom na tři roky lordem kancléřem Anglie, což byl nejvyšší úřad po králi. More, který nevyhledával ani pocty, jež mu byly uděleny, ani kariéru, vyznává: „Každý ví, že jsem nerad chodil na dvůr, a král si mě proto často dobíral.“

Rytina vězení Tower of London v roce 1737 od Samuela a Nathaniela Buckových

Jako nejvyšší soudce země byl ideálem státníka: nepodplatitelný, nebojácný, čestný, pohotový, spravedlivý a zároveň přívětivý a vtipný. Všechny těchto vlastností si na Tomášovi, svém příteli, vážil také král, který ho zahrnoval tituly, hodnostmi a pozemky. Na druhé straně More, který se nikdy nenechal oslepit slávou a leskem, jako zkušený znalec lidí viděl slabý charakter svého krále, jeho sobectví a lehkovážnost. Proto svému zeti Roperovi bez jakýchkoliv iluzí řekl: „Děkuji Bohu, protože... král žádnou jinou osobu v zemi nevyznamenává tak jako mne. Navzdory tomu nemám důvod

být na to hrdý, protože kdyby moje hlava přinesla králi francouzskou pevnost, ještě dnes by se musela odkutálet.“

Celému království hrozilo neštěstí, protože nemírnost Jindřicha VIII. neustále rostla a on se v nespoutané vášni vrhl od jedné ženy ke druhé, až se zamiloval do dvorní dámy Anny Boleynové. Ta obratně vzbuzovala královou touhu, ale odmítala podlehnout jeho vášnivému dvoření, pokud ji neudělá královnou. V cestě však stálo Jindřichovo dlouholeté manželství s královnou Kateřinou Aragonskou a Jindřich se ho nyní snažil všemi prostředky anulovat. Zpočátku doufal, že jeho věrný lord kancléř najde řešení rozvodové otázky, ale brzy si musel uvědomit, že jeho podporu nezíská. Ano, Tomáš More se ho dokonce naléhavě snažil odradit od jeho úmyslu požádat v Římě o papežské prohlášení neplatnosti manželství, ale u zklamaného krále padaly všechny rady na neúrodnou půdu. Když se Jindřich VIII. v roce 1531 – po papežově (Klement VII.) zamítnutí anulovat jeho právoplatné manželství s Kateřinou – prohlásil za hlavu anglické církve, aby prosadil své manželské plány, nastal v roce 1532 rozkol s Římem. Po dvanácti letech věrné služby se 54letý lord kancléř Tomáš More vzdal úřadu, aby nemusel sloužit králi, který neuposlechl Svatý stolec. Sir Tomáš More přišel z ničeho nic o veškeré příjmy a jeho rodina zchudla. Museli propustit služebnictvo a šetřit tak výrazně, že pro nedostatek paliva dokonce topili kapradinami.

Otec More však neztrácel důvěru a odvázně řekl svým drahým: „Pokud to jinak nepůjde, každý z nás si vezme žebračkovou mošnu, u dveří zazpívá *Salve Regina* a bude doufat, že nám dobří lidé z milosrdenství

Jindřich VIII. se uchází o ruku Anny Boleynové

Co chce Bůh, je to nejlepší

dají almužnu; tak můžeme všichni zůstat spolu a společně se radovat.“ Svoji manželku a děti připravoval na těžší časy, vyprávěl jim o nebi, o mučednících a o tom, „jak blažené je snášet odnětí majetku, vězení, ztrátu půdy a života z lásky k Bohu“.

Navzdory Svatému stolci prohlásil v roce 1533 zkorumpovaný arcibiskup Cranmer manželství Jindřicha VIII. s Annou Boleynovou za právoplatné, Anna byla korunována a Jindřich VIII. si od té doby nárokoval hodnost a veškerou pravomoc vyhrazenou papeži. Na tento neblahý církevní rozkol musel každý poddaný složit přísahu a většina se ze strachu podřídila. Mnozí věřící, mezi nimi kněží a řeholníci, se však odvážně vzepřeli a za svoji věrnost Římu zaplatili vězením a krví. Mezi nimi na prvním místě nekompromisní svatý biskup Jan Fisher (1469–1535), který jako jediný pastýř proti rozkolu veřejně a odvážně vystoupil, protože byl uvržen do Toweru, pověstného londýnského vězení.

Dne 13. dubna 1534 přišla řada i na Tomáše Mora. V tento osudný den – jako vždy před velkými událostmi – se Tomáš More co nejlépe připravil svatou zpovědí, mší svatou a svatým přijímáním, aby mohl klidně a jasně vysvětlit novému lordu kancléři a arcibiskupovi z Canterbury, že nemůže složit přísahu proti svému svědomí, protože by tím riskoval ztrátu spásy vlastní duše. Několik dnů poté napsal svým příbuzným z Toweru, kam ho rozhněvaný král rovněž dal zavřít: „*Napadali mě pro moji tvrdohlavost... Na to jsem jim odpověděl: »Kdyby na mé straně nebyl nikdo kromě mne samého a na druhé straně celý parlament... pak mám... namísto jednoho biskupa na vaší straně stovky svatých, kteří smýšlejí jako já.«*

Předtucha smrti

Vězení spojené s hladem, zimou a vlhkostí se podepsalo na zdraví Tomáše Mora, ale on to vnímal jako Bohem danou příležitost prohloubit svůj život modlitby, „*hledět jen na Boha*“ a svoji mysl s láskou nasměrovat k utrpení Krista. Při jedné návštěvě přiznal své milované dceři Margaret, která zdědila jeho brilantní um a ostrovtip a dobře znala jeho duši: „*Ti, co mě uvěznili, jsou toho názoru, že mi způsobili velký žal. Ujišťuji tě však svojí vírou... že dobrotivý Bůh zde ze mne dělá... svoje upřed-*

Svatý Tomáš Morus, lord kancléř v Anglii, byl obžalován, že porušil přísahu Jindřicha VIII., který anglickou církev odtrhl od Říma, a v roce 1535 byl popraven. Z vězení napsal své dceři Margaretě Roperové tyto řádky:

„*Moje milá Margareto, nesmím ztratit důvěru v Boha. Přesto cítím, že by mě mohl přemoci strach. Chci si připomenout, že svatý Petr se kvůli své malé víře při náporu větru začal potápět, a chtěl bych to udělat jako on: Chci se obrátit ke Kristu a prosit ho o pomoc. Tak doufám, že mi podá ruku, zachytí mě a nedá mi zahynout.*

A když to on dopustí, abych se tak zachoval, jak to učinil Petr, abych úplně padl a odpřisáhl (nás Pán kéž by mě pro své milosrdné utrpení toho uchrá-

nil – takový pád mi uškodí více, než aby mi přinesl nějakou výhodu). Když to tedy on dopustí, abych padl, pak doufám, že na mě, jako na Petra, pohlédne pohledem plným milosrdenství a zase mě napřímí, abych se zase znovu přiznal k pravdě a osvobodil svoje svědomí. Také doufám, že mi dá odvážně snášet potrestání a potupu takového popření.

Zkrátka, moje milá Margareto, jsem si absolutně jistý, že mě Bůh neopustí, když nezhřeším. Plný naděje se mu chci svěřit... Buď tedy dobré myslí, moje milá dcero, nedej se vyvést z míry tím, co se mi může stát na tomto světě. Nic se nemůže stát, aniž by to Bůh chtěl. A všechno, co on chce, i když by se nám to mohlo zdát zlé, je skutečně to nejlepší.“

Zdroj: Archiv Světla, přeložil -mp-

nostňované dítě. Bere mě na kolena a laská mě.“ Jeho manželka Alice mu však dělala vážné výčitky: „Ale pane More, dívím se, že... si chcete takto hrát na blázna, ležet tady v tomto páchnoucím vězení a být spokojený... mezi myšmi a potkany... přičemž byste mohl být venku na svobodě, kdybyste jen chtěl udělat to, co udělali všichni biskupové a učenci království.“

Stejně ho zpracovávali i lordi z parlamentu: sliby a hrozbami. More však zůstal pevný, ačkoliv se bál a také přiznal: „*Znám jen málo takových, kteří mají tak ustrašené srdce jako já.*“ A své dceři Mar-

garet se svěřil: „*V mnoha bezesných nocích... jsem si představoval, jaké nebezpečí mi hrozí... tehdy mé srdce velmi ztěžklo. A přece děkuji svému Pánu za to, že jsem nikdy nepomyslel na změnu svého postoje, ani kdyby se stalo to nejhorší, co mi našepťával můj strach.*“

Obával se, že ho mučením budou chtít přinutit složit přísahu, ale jeho víra mu pravila: „*Bůh mě bez vlastního zavinění neopustí... Pevně důvěřuji, že jeho milosrdenství zachrání moji ubohou duši a dá mi účast na své lásce... Nic se nemůže stát bez Boží vůle.*“

Dne 22. června 1535 byl štat staříčkový biskup Jan Fisher, jemuž krátce předtím papež udělil hodnost kardinála. Několik dní poté byl z vlastizrady obviněn i jeho přítel Tomáš More, nejschopnější právník v Anglii, a to jen na základě podplacené výpovědi falešného svědka. More řekl: „*Nikomu neublížuji, nic zlého neříkám, nic špatného si nemyslím, všem přeji jen dobro. A pokud to nestačí k tomu, aby člověk zůstal naživu, pak popravdě ani netoužím dále žít... Kéž by dal Bůh, aby moje smrt přinesla králi dobro.*“

Dne 6. července 1535 odvedli 57letého Tomáše Mora na popraviště Tower Hill. Zůstal klidný až do konce, takže velitel Toweru později se slzami v očích vyznal: „*Moje srdce bylo tak slabé a jeho tak silné, že on dodával útěchu mně.*“ Zcela zesláblému v důsledku 15měsíčního věznění

Rozloučení Tomáše Mora s dcerou Margaret

mu museli pomáhat vystoupit na popraviště, přičemž on ještě žertoval: „*Dolů už sejdu sám.*“ Objal kata a povzbuzoval ho: „*Hlavu vzhůru, člověče! Vzchop se a neboj se vykonat svoji povinnost. Mám krátký krk, takže dávej pozor!*“ Na popravicím špaluku si odsouzený na smrt ještě pečlivě odhrnul bokem bradku a vtipně poznamenal:

Svatí Jan Fisher a Tomáš More

„*Aspoň ta nespáchala velezradu.*“ Poslední slova, která Tomáš More před popravou řekl: „*Umírám jako věrný služebník krále, ale na prvním místě služebník Boží,*“ byla za několik dní známa po celé Evropě. Jeho hlavu, podobně jako hlavu jeho společníka v utrpení, biskupa Jana Fishera, narážili na kůl a několik dní byla vystavena na mostě London Bridge. V roce 1935, přesně 400 let po jejich mučednické smrti za jednotu církve a primát papeže, se za papeže Pia XI. uskutečnilo společné svatořečení obou velkých mužů Anglie.

*Z Vítězstvo Srdca 152/2023
přeložil a upravil -dd-*

Modlitba sv. Tomáše Mora

Dej mi milost, dobrý Pane:

1. považovat svět za nic,
2. zakotvit svou duši v Tobě,
3. nenechat se unést lidským míněním,
4. být spokojený v osamění,
5. netoužit po světské společnosti,
6. postupně úplně odhodit svět,
7. osvobodit svého ducha od veškeré zbytečné námahy,
8. netoužit po prázdňém tlachání o světských věcech,
9. nenávidět fámy o světských maličkostech,
10. radostně přemýšlet o Bohu,
11. pokorně jej prosit o pomoc,
12. opírat se o Boží útěchu,
13. aktivně jej milovat,
14. znát svou vlastní nehodnost a ubohost,
15. stát se člověkem pokorného a mírného srdce pod mocnou rukou Boží,
16. litovat svých dřívějších hříchů,
17. klidně snášet utrpení jako očistu za ně,
18. radostně vytrpět svůj pozemský očistec,
19. utrpení přijímat s radostí,
20. kráčet malými cestičkami vedoucími k životu,
21. nést kříž s Kristem,
22. pamatovat na úplný konec,
23. vždy mít před očima svou smrt, která neustále obchází kolem mne,

24. nezacházet se smrtí jako s cizincem,
25. přemýšlet a uvažovat o věčném ohni pekelném,
26. modlit se za odpuštění, dříve než přijde Soudce,
27. vždy mít na mysli Pašije, kdy Kristus trpěl pro mne,
28. za jeho dobrotu mu neustále děkovat,
29. vykoupit čas, který jsem ztratil,
30. vytrhnout se z marného snění,
31. vyhnout se prchavému veselí a hloupé radosti,
32. odbourat věci, které mne příliš rozptylují,
33. ztrátu pozemských statků, přátel, svobody, života a všeho považovat za nic vůči tomu, co získám v Kristu,
34. považovat své největší nepřátele za své největší přátele, protože Josefovi bratři mu nikdy neučinili tolik dobrého svou láskou a srdečností, jako svou zlomyslností a nenávisť,
35. aby mé city byly více přející každému člověku než pokladny všech princů a králů, křesťanských i pohanských, i kdyby byly shromážděny a navršeny na jednu hromadu.

*Originál: revue „Moreana“
asociace „Amici Thomae Mori“
při katolické univerzitě
v Angers ve Francii*

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

A proto stůj co stůj usilujeme o to, abychom se mu líbili, ať už v domově zůstáváme, nebo se z domova odeberáme. My všichni se přece musíme objevit před Kristovým soudem, aby každý dostal odplatu za to, co za života udělal dobrého nebo špatného.

Evangelium - Mk 4,26-34

Ježíš řekl zástupu: „Boží království je podobné člověku, který zaseje do země semeno; ať spí nebo je vzhůru, ve dne i v noci, semeno klíčí a roste, on ani neví jak. Země sama od sebe přináší plody: napřed stéblo, potom klas, pak zralé zrno v klasu. Když pak se

ukáže zralý plod, hned člověk vezme srp, protože nastaly žně.“

Řekl také: „K čemu přirovnáme Boží království nebo jakým podobenstvím ho znázorníme? Je jako hořčičné zrnko: Když se zasévá do země, je menší než všechna semena na zemi, ale když je zaseto, vzejde a přerůstá všechny jiné zahradní rostliny; vyžene tak velké větve, že ptáci mohou hnízdit v jeho stínu.“

Mnoha takovými podobenstvími jim hlásal (Boží) slovo, jak to mohli pochopit. Bez podobenství k nim nemluvil. Když však byl se svými učedníky sám, všechno vysvětloval.

Heřman Josef (36)

„Ano, i Engelbert, kolínský probošt, se vrátil domů,“ odpověděl Albert, „a věř mi, že se vrátil jako vyměněný. Už bys toho nespoutaného šlechtického synka nepoznal. Teď je dobrotivý, spravedlivý, zbožný. Někde se prý setkal s tím svatým mnichem Dominikem. Ten musel proměnit jeho srdce. Mluví se o tom, že je povolán k vyšším věcem. Víš, že biskupský trůn je uprázdněný. Mluví se o něm jako o budoucím arcibiskupovi kolínském.“

„Pak dej Bůh, aby byla pravda, co jsi říkal o jeho proměně. Ať Bůh dá Kolínu dobrého biskupa!“ vzdychl Heřman Josef. Pak šel do kostela, aby se před obrazem Bohorodičky poprvé modlil růženec.

Heřman Josef měl pravdu. Nová modlitba, kterou dal světu svatý Dominik, těšila srdce. Šla od úst k ústům a brzy zdomácněla ve všech kostelích a domácnostech. Ano, čas Matky byl zde. Třikrát za den teď zvonily zvony k modlitbě Anděl Páně. Tak zněl hlas zvonů a modlitby od věže k věži, od města k městu a zvěstoval všem, že je tady čas Matky.

Hrozné zprávy přicházely ze Svaté země a z Jeruzaléma o nouzi křesťanů. špatná zpráva přišla z Německa, z Alp, z Itálie o křížové výpravě dětí. Tisíce zahynuly v lesích, podlehly horečce a souchotinám, zřítily se ve skalách nebo zmrzly v mrazivé noci v horách. Jen třetina dětí přišla do Janova, malý zbytek jich táhl dál přes celou Itálii, prorážely si cestu násilím s křesťanskými hesly, i když bída a smrt byly jejich průvodci.

Doma ale křičela srdce k nebeské Matce. Tolik svíce ještě nikdy nehořelo v německých kostelích před obrazy Bohorodičky, která drží Dítě v náručí. Zoufalé matky hledaly útěchu u nebeské Matky.

Před branami kostelů se hrály pašijové hry. Stále silněji zněl křik z kříže a nářek Matky na Kalvárii. Jako by všechny nářek matek našel ozvěnu v Mariině náрку.

V těch pašijových hrách se také objevil nový obraz. Po sejmutí z kříže bylo Kristovo tělo položeno Matce do klína, tak jak to Heřman Josef viděl v jedné hodině modlitby v klášterním kostele. Tak se

brzy tato vize Matky bolestiplné přenesla z her do dílen umělců a vyřezána ze dřeva dostala své místo na oltářích kostelů. Maria přicházela jako trpící ke svým dětem, aby vzala všechny jejich bolesti do svého probodeného srdce.

Ano, přišel čas Matky.

Už dávno nemusely řeholnice z kláštera ve Füssenichu pokazit hodiny, když chtěly, aby je navštívil premonstrátský kněz Heřman Josef. Steinfeldský mnich, kterému stáří a utrpením zešedly vlasy – psal se rok 1215 – k nim jezdil pravidelně, stejně jako do mnoha dalších ženských konventů, aby tam sloužil mše a řeholnicím řekl pár povzbudivých slov.

Tak se jednou sešly cisterciáčky z kláštera v Hovenu v kostele a poslouchaly promluvu prošedivělého kněze, která hluboce zasáhla jejich srdce.

„Velmi si vážím každé řeholnice,“ řekl kazatel, „protože v ní často zahlédnu obraz samotné nebeské Matky. Panenství, které zachováváte pro Krista, vás spojuje s naší nebeskou Matkou. To je pro pozemsky uvažujícího člověka nepochopitelné.“ Pater se odmlčel, zavřel oči a modlil se. To byl jeho způsob, že rád přerušoval kázání modlitbou a sestry si už na to zvykly. Člověk tak mohl nechat ta slova v sobě doznít.

„Ale vy jste také účastny Mariina mateřství,“ pokračoval kněz. „Také řeholnice je matka. Vy jste právě matky našeho lidu, matky chudých, trpících, opuštěných, postižených. Jste matky všech, kteří touží po blízkosti mateřské lásky. Každá nouze potřebuje matku, v každém trpícím je ukryt ten, kterého Maria nosila v náručí.“

V klášterním kostele bylo ticho, jen do oken se opíral podzimní vítr. Se zaujetím naslouchaly sestry slovům kněze, zvláště Mechtilda, kuchařka, která už dlouho přemýšlela o tom, jestli má k obědu vařit fazole, nebo hrách. Teď ji zaujalo to, co říkal mnich ve své promluvě.

„Je to Pán, kterého krmíte u bran kláštera a kterému poskytujete nocleh.“ Ta slova se Mechtildy hluboce dotkla, a proto dostal i hrnec s polévkou pro chudé svatozář.

„Jste naši Matce podobné i v utrpení. Maria stála pod křížem. Vim, že mnohé z vás také nesou své kříže a často o nich nikdo neví. Řeholní život není nikdy bez kříže, bez utrpení. Každé ráno můžete při mši své bolesti pozvednout ke kříži našeho Pána. On je spojí se svým utrpením, kterým vykupuje svět.“

Vždyť on nám vidí do srdce, nic není jeho očím skryto, pomyslely si řeholnice, šťastné, že dokázal tak mluvit o jejich utrpení.

„Marii se přibližujete v obětech,“ pokračoval Heřman Josef. „Každý den, který vám Bůh dává, je jako miska. Když ji naplníte prací, modlitbou, utrpením a starostí pro lidi a před Bohem, když je večer po okraj plná, pozvedněte ji a řekněte: »Pane, dávám ti tento den.« Tak to asi dělala Maria, když dávala Bohu starosti i radosti svého života.“

Jistě, práce a námahy bylo v klášteře v Hovenu dost a dost a sestry těšilo, že mohou každý den podat Bohu plnou misku.

„Jste podobné Marii i v její nádheře,“ končil mnich svoji promluvu. „Ona je Matka, která stojí před Boží tváří a modlí se za své děti. Vy jste modlí se matky našeho lidu. Také vy stojíte blízko Božího trůnu a modlíte se nejen za sebe, ale za všechny, kteří potřebují pomoc. Vaše modlitby vyprošují Boží požehnání, stejně jako přimluva nebeské Matky. Vy, sestry, jste matky lidí. Matky pomáhající, léčící, obětující se, trpící, modlí se. Svět vás potřebuje, svět bez vás nemůže být. Protože co by bylo dítě bez své matky? Proto mám před vámi, Mariinými sestrami, takovou úctu. Jako bych viděl samotnou nebeskou Matku.“

Nikdy vás svět ještě nepotřeboval tolik jako dnes. Tento čas, to je čas Matky.“

V témž okamžiku na cestě do Zülpichu táhl houf mladých lidí v rozervaných, nuzných šatech. Tváře měli strhané, poznamenané strádáním. Jejich rty mlčely, beze slova, bez písně. Jen unavené kroky zněly po cestě, na kterou padalo podzimní listí.

(Pokračování příště)

*Podle W. Hünermann:
Hermann Josef, der Mönch von Steinfeld.
Verlag der Buchgemeinde, Bonn 1939*

Pondělí 17. 6. 2024

6:05 Cesta k andělům: Veronika Sedláčková – zpravodajka a novinářka **7:00** V pohorách po horách: Česká Kanada – Landštejn **7:10** Ut intelligam corde – Porozumět srdcem **7:30** Bača Milan od Juraja do Šimona **7:55** Nebojte se...: Ptejte se kněze **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Řeka Kamenice **9:30** Outdoor Films s Richardem Štěpánkem (80. díl): Vzdát můžeš zítřka **11:05** Pěšky hezky česky: Cyrilometodějská stezka **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** První křesťané: Nebezpečí herezí **13:20** Sýrie – Není to konec **14:00** Za obzorem: Příběh zvonů zabavených za války nacisty [L] **14:30** Romové v Unii, Romové na Moravě **14:50** Noční univerzita: Sociální děloha a sociální porod (1. díl) **16:00** V souvislostech **16:20** Naše peníze, jejich osud **17:15** Kaplani naděje: Michal Hrnčiarik **17:30** Můj chrám: Josef Bazala, senátor, v kostele Svatého Ducha, Staré Město **18:00** Sedmihlásky: V Strakonících za oltářem **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Svátba v Káně **18:13** Divadélko Bubáček (1. díl): O Mámovítátovi **18:30** Quanti Minoris na Mohelnickém dostavníku 2012 **18:50** Můj chrám: Pavla Golasowská a kostel Božího Těla v Gutech **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Bible v písku: Žalm 8 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Dům ze skla? [L] **21:10** ARTBITR – Kulturní magazín [P] **21:25** Za obzorem: Příběh zvonů zabavených za války nacisty **22:00** Albánie – Metanoia **22:30** Kulatý stůl: Volný čas jako dar **23:55** Cena Celestýna Opitzce: Brno, sál Konventu Milosrdných bratří **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 18. 6. 2024

6:05 Na pořadu rodina (2. díl): Prázdniny, dovolená **7:05** Zachraňme kostely: Kostel sv. Petra a Pavla v Bernarticích **7:25** Lidé z cest **8:25** Guatemala – Lidé kukuřičných polí **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** V souvislostech **9:40** Varhany pro svatou Zdislavu **10:00** Noční univerzita: P. Jan Linhart – Ztráty a nálezy **10:50** Skryté poklady: Olga **11:30** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Harfa Noemova: Mistři taktovky – Petr Šumník **13:07** Továrna mezi vodami **14:00** Za obzorem: 110. výročí narození Josefa Olejníka [L] **14:30** Smlouva lásky **15:40** Odkaz starých pánů **16:00** Muzikanti, hrajte: Miločanka **17:05** Vít Pieš, umělecký řezbář **17:20** Stopy apoštola Pavla v srdci Evropy: 30 let paulíněk v ČR **18:00** Sedmihlásky: V Strakonících za oltářem **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Uzdravení ochrnutého **18:12** Cirkus Noeland (5. díl): Roberto, Kekulín a plamínek **18:38** Strýček Emu: Pískoviště **18:50** Zpravodajské Noeviny: 18. 6. 2024 [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Bible v písku: Dobrý Samaritán [P] **19:34** Setkání: Marek Výborný – Chlumek u Luže **19:45** Přejeme si... **20:05** Buon giorno s Františkem [L] **20:45** Filipíny – Tajfun Haiyan **21:25** Za obzorem: 110. výročí narození Josefa Olejníka **22:00** Má vlast: Cheb **23:20** Terra Santa News: 12. 6. 2024 **23:40** Poutníci času: S Jindřichskou Grecovou **0:00** Večer chval: Z přehledky církevních škol v Odrách **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 19. 6. 2024

6:05 Zpravodajské Noeviny: 18. 6. 2024 **6:05** Cesta k andělům: Jiří Stivín – hudebník **6:25** Noční univerzita: Sociální děloha a sociální porod (1. díl) **7:35** Kmochův Kolín 2019: Velký DO Dolní Chvatliny – Kolín **8:10** Hlubinami vesmíru s dr. Martinem Jelínkem: Čerenkovovo záření a detekce gama **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:00** Jarmek aneb Pokračovat a vydržet **10:35** Dokořán: S Michaelem Kocábem **11:30** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** V dobrém

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRAV

- Vysílání denně 6.00 - 1.00 hod.
- Denně: 8.00; 16.00 hod. - programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

sa rozejdem: Rožnovské slavnosti 2023 **14:30** Dům ze skla? **15:35** Zpravodajské Noeviny: 18. 6. 2024 **16:00** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře: Mladí Plzeňáci **17:20** V pohorách po horách: Goudla **17:30** Terra Santa News: 19. 6. 2024 [P] **18:00** Sedmihlásky: V Strakonících za oltářem **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Povolání celníka Matouše **18:10** Strýček Emu: Den otců **18:30** Daruj písničku [L] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:25** Bible v písku: Boháč a Lazar **19:30** Střípky z ostravské archeologie: Poslední ostravský hrad **19:40** Přejeme si... **20:00** KATTA (CZ): Moderní a unikátní variace varhan pro 21. století: Czech Music Crossroads 2024 [L] **21:15** Moudrost mnichů: Ctnosti a přednosti **21:30** První křesťané: Nebezpečí herezí **22:05** Noční univerzita: Gabriela Vlková – Job – sázka na člověka **23:15** Okřídlení sousedé: Obyvatelé půd **23:30** Barvy vůně a větru **0:00** Generální audience papeže Františka **0:20** Příběhy psané životem: Rozvody **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 20. 6. 2024

6:05 Na pořadu rodina (3. díl): Dítě školou povinné **7:05** Terra Santa News: 19. 6. 2024 **7:30** V pohorách po horách: Schareck – Vysoké Taury **7:35** Legendy jménem Vesmír: DČŽM Vesmír **7:45** Blahoslavená rodina Ulmova **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Poutní chrám Panny Marie na Chlumku v Luži **9:30** Kulatý stůl: Volný čas jako dar **10:50** Jak to vidí... P. Miloslav Fiala **11:30** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Dobrodružství před kamerou **13:55** Causa Carnivora **14:35** Generální audience papeže Františka **14:55** Velehradská zastavení: Díl 5. – Působení Tovaryšstva Ježíšova **15:08** Příběhy odvahy a víry: Petr Čadaajev: Bláznova obhajoba **15:38** Žádný zázrak, ani kouzlo, ale funguje to **16:00** Zpravodajské Noeviny: 18. 6. 2024 **16:20** Příběhy odvahy a víry: Popraviště Butovo: Ruská Golgota **16:50** Až na konec světa **18:00** Sedmihlásky: V Strakonících za oltářem **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Vyslání dvanácti apoštolů **18:15** Ovečky: 12. neděle v mezidobí **18:30** Cirkus Noeland (6. díl): Roberto, Kekulín a dobré skutky **19:00** Romové v Unii, Romové na Moravě **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Kriváň **19:39** Nová vyhlídka v Oščadnici nad řekou Kysuca **19:45** Přejeme si... **20:05** Cvrlikání: Štěpán Rak [P] **21:15** Poutníci času: S Lukášem Skálou **21:30** Zachraňme kostely: Poutní kostel Navštívení Panny Marie ve Skocích u Žlutic **22:00** Pod lampou [P] **0:05** Ich bin: Já jsem **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 21. 6. 2024

6:05 Cesta k andělům: Jaroslav Šebek – historik **7:00** Tiché hrozby – Krajina v pohybu **7:30** Počátečky potok **7:45** Výpravdy do divočiny: Madagaskar, ostrov lemurů **8:45** V pohorách po horách: Stoh – Malá Fatra **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Můj chrám: Josef Bazala, senátor, v kostele Svatého Ducha, Staré Město **9:40** Na startu: S Josefem Málkem, akordeonistou kapely Jelen **10:05** ARTBITR – Kulturní magazín **10:20** Dům ze skla? **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední

modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** S chutí přes práh: Kongregace Školských sester de Notre Dame v Hradci Králové **13:10** Zapomenuté Čako **13:30** Quanti Minoris na Mohelnickém dostavníku 2012 **14:00** Za obzorem: Petr Handlík a Setkání s hudbou v Soběslavi [P] **14:30** Grotosky Harolda Lloyda: Jeho výsost Lišák **14:55** Zachránci hadů na Bali **15:10** Jak potkávat svět: S profesorem Přemyslem Rutem **16:35** Kaplani naděje: Sr. Pavla Hana Martinková **16:50** Buon giorno s Františkem **17:35** Poutníci času: S Maxem Kašparů **18:00** Sedmihlásky: V Strakonících za oltářem **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Kající hřišnice **18:13** Náš Valášek z Horní Lidče **18:30** Milife z minulosti do současnosti **18:45** Ťažká muzika **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:45** Přejeme si... **20:05** Kulatý stůl: Eutanázie jako řešení? [L] **21:30** Můj chrám: Inga Petryčka, podnikatelka a politička, katedrála sv. Klimenta v Praze [P] **21:50** Za obzorem: Petr Handlík a Setkání s hudbou v Soběslavi **22:25** Poletuchy: Na skok do Lednice **23:10** Nordens Tone na Folkových prázdninách **23:40** Setkání: Aleš Dufek **23:55** Klapka: S Pavlem Zatloukalem **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 22. 6. 2024

6:05 Na pořadu rodina: Nevzdali jsme to **7:05** Don Rua – nástupce **7:30** Z kraje pod Buchlovem: Pohádky a pověsti **8:30** Sedmihlásky: V Strakonících za oltářem **8:35** Ovečky: 12. neděle v mezidobí **8:50** Bratr oheň: Mocný sultán **9:15** Strýček Emu: Den otců **9:40** Můj chrám: Josef Bazala, senátor, v kostele Svatého Ducha, Staré Město **10:00** Tajemná radost, Matka Rosa Vůjtechová **11:15** Hovory z Rekovic: Pavel Šmajstrla **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Duchovní menu: Záznam mše svaté z Celostátního setkání mládeže 2022 v Hradci Králové **13:20** Pod lampou **15:25** Kambodža – První generace **16:00** Haná úrodná a neznámá: MFF Strážnice 2022 **17:35** Práce jako na kostele **18:00** Slovo na neděli: 12. neděle v mezidobí [P] **18:20** První křesťané: Konec pronásledování: Konstantin **18:50** V souvislostech [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Setkání: Jan Bartošek – klášter v Kostelním Vydří **19:45** Přejeme si... **20:05** The Chosen II. (4. díl): Perfektní příležitost [P] **21:10** Outdoor Films: S horolezcem Lukášem Jasenským [P] **22:45** Mučen pro Krista **0:00** Nebojte se...: Ptejte se kněze **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 23. 6. 2024

6:05 Cesta k andělům: Jiří Bonaventura Štívar – kápucín **6:55** Folkloristé ze Žiliny **7:30** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka – Slovensko – Vysoké Tatry **7:45** Harfa Noemova: Má vlast – Šárka **8:05** Slovo na neděli: 12. neděle v mezidobí **8:25** Bohoslovci – Sloužit se všemi dary **9:05** Cvrlikání: Štěpán Rak **10:10** Poutníci času: S Vintřem Langáškem [P] **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne [P] **13:20** Muzikanti, hrajte **14:00** Outdoor Films: S horolezcem Lukášem Jasenským **15:35** Jano Köehler **16:45** ARTBITR – Kulturní magazín **17:00** The Chosen II. (4. díl): Perfektní příležitost **18:15** Sedmihlásky: Když začne skřivánek **18:20** Ovečky: 12. neděle v mezidobí **18:35** Bratr oheň: Bratři v Maroku **19:00** Strýček Emu: Farní den [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Naši – osobnosti lidové kultury – Zdeněk Bláha **19:45** Přejeme si... **20:05** Dokořán: S Jiřím Kolbabou [P] **20:50** Svatý Eligius [P] **21:50** Benefiční koncert pro neziskovou organizaci Na počátku: Brno, KD Rubín **23:20** Buon giorno s Františkem **0:05** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:20** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 17. 6. o 17:55 hod.: Katolícka Austrália (3/5), (dokument)

Dokumentárny seriál o svedectvách viery v ďalekej Austrálii.

Utorok 18. 6. o 20:50 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Chrám Najsv. Srdca Ježišovo v Barcelone / dokument)

Chrám Najsvätejšieho Srdca Ježišovo v Barcelone je klenotom medzi chrámami, aj preto sme ho zaradili do našej série. Jeho neobyčajný štýl je vskutku oslnivý. Všetky sochy, vitráže a dekoratívne rytiny v bazilike slúžia na oslavu Ježiša a Márie.

Streda 19. 6. o 17:00 hod.: Eden (Ruža tajomná / vzdelávací program)

Svätá Ružena Linská aj svätá Tereza z Lisieux majú veľmi blízky vzťah k ružiam. Zvolanie z Loretánskych litánií – Ruža tajomná – odkazuje na Máriu ako krásnu ružu. O ružiach aj o unikátnej biblickej záhrade vo Vysokoj nad Kysucou plnej ruží a rastlín Svätého písma bude posledná časť relácie EDEN.

Štvrtok 20. 6. o 17:00 hod.: Ex (film)

Mladý farár dedinskej farnosti je na pokraji vyhorenia, nevie, ako oživiť ducha farského spoločenstva. Jeho starosti však ešte vzrastú, keď ho v spovednici navštívi jeho bývalá frajerka, ešte z čias pred jeho vstupom do seminára.

Piatok 21. 6. o 20:30 hod.: Ruka v ruke (film)

Rodinný film o náboženských predsudkoch a pohľad na ne očami nevinných detí.

Sobota 22. 6. o 20:30 hod.: Uzdravujúca rieka (film)

Tragická smrť jediného syna matky, ktorú zapríčinil dospievajúci, na ópiu závislý vodič, bolestivo poznačí jej život. Po zhovievavom, zdanlivo nespravodlivom rozhodnutí súdu sa jej smútok premení na zúrivosť. Zúfalo sa snaží mladíkoví pomôcť.

Nedeľa 23. 6. o 20:40 hod.: František – pápež prekvapení (dokument)

Dokument zhrňa roky pontifikátu pápeža Františka, zdôrazňujúc jeho neformálny štýl, blízkosť k ľuďom a poslanstvo milosrdnej lásky, podložené svedectvami účastníkov, novinárov a televíznych záznamov.

CINELUX – Sobota 22. 6. 2024: Blahoslavený Duns Scotus – obhajca Nepoškvrneného počatia

„Ó Mária, bez poškvrny dedičného hriechu počatá, oroduj za nás, ktorí sa k Tebe utiekame.“ Túto modlitbu odovzdala 18. júla 1830 Panna Mária Kataríne Labouré z rehole Dcéry reštárskej lásky Vincenta de Paul, keď sa jej zjavila a prikázala jej, aby dala urobiť medailón s jej podobizňou. Nepoškvrnené počatie Panny Márie bolo témou teologických debát. Jeho obhajobu ako cirkevnú dogmu uskutočnil Ján Duns Scotus na univerzite v Paríži roku Pána 1305. Zomrel v Kolíne v roku 1308. V deň 8. 12. 1854 pápež Pius IX. slávnostne vyhlásil dogmu o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie. Ján Duns Scotus bol blahorečený Jánom Pavlom II. 20. marca 1993.

BREVIÁR PRO LAIKY

15. – 22. ČERVNA 2024

Zmena v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 16. 6.	PO 17. 6.	ÚT 18. 6.	ST 19. 6.	ČT 20. 6.	PÁ 21. 6.	SO 22. 6.									
Antifona	1028	1148	1044	1164	1060	1181	1075	1197	1091	1214	1754	1975	1666	1883		
Žalm	783	881	783	881	786	884	783	881	783	881	783	881	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	1029	1148	1045	1164	1061	1181	1076	1197	1091	1214	1755	1975	1666	1883		
Antifony	1030	1149	1046	1165	1062	1182	1076	1198	1092	1215	1107	1232	1123	1248		
Žalmy	1030	1150	1046	1166	1062	1183	1076	1198	1093	1215	1108	1232	1124	1249		
Krátké čtení a zpěv	1033	1152	1049	1169	1065	1186	1079	1201	1095	1218	1756	1977	1668	1885		
Antifona k Zach. kantiku	700	790	1049	1169	1065	1186	1276	1564	1095	1218	1757	1977	1669	1886		
Prosby	1033	1153	1049	1169	1065	1186	1080	1202	1095	1219	1757	1977	1655	1886		
Závěrečná modlitba	700	790	1050	1170	1065	1187	1276	1564	1096	1219	1392	1565	1656	1888		
Modlitba během dne:																
Hymnus	1034	1157	1050	1171	1066	1187	1081	1203	1096	1220	1112	1237	1127	1253		
Antifony	1035	1155	1051	1171	1066	1188	1081	1203	1097	1220	1113	1237	1128	1253		
Žalmy	1035	1155	1051	1171	1067	1188	1081	1204	1097	1220	1113	1238	1128	1254		
Krátké čtení	1037	1157	1054	1174	1069	1190	1084	1206	1100	1223	1115	1240	1130	1256		
Závěrečná modlitba	700	790	1054	1174	1069	1191	1084	1206	1100	1224	1116	1240	1131	1256		
Nešpory:	SO 15. 6.															
Hymnus	1024	1143	1039	1158	1055	1176	1071	1192	1085	1208	1101	1225	1760	1981	1132	1258
Antifony	1025	1144	1040	1159	1056	1177	1071	1193	1086	1209	1102	1226	1118	1243	1133	1259
Žalmy	1025	1144	1040	1159	1057	1177	1072	1193	1087	1209	1102	1226	1118	1243	1133	1259
Kr. čtení a zpěv	1027	1146	1043	1162	1059	1179	1074	1195	1089	1212	1105	1229	1763	1983	1135	1261
Ant. ke kant. P. M.	699	789	700	790	1059	1180	1074	1196	1090	1212	1105	1229	1764	1984	700	791
Prosby	1028	1147	1043	1163	1059	1180	1074	1196	1090	1212	1105	1229	1764	1984	1135	1261
Záv. modlitba	700	790	700	790	1060	1181	1075	1196	1276	1564	1106	1230	1392	1565	701	791
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398	1238	1374

Liturgická čtení

Neděle 16. 6. – 11. neděle v mezidobí

1. čt.: Ez 17,22–24
 Ž 92(91),2–3.13–14.15–16
 Odp.: 2a (*Dobré je chválit Hospodina.*)
 2. čt.: 2 Kor 5,6–10
 Ev.: Mk 4,26–34

Pondělí 17. 6. – ferie

1. čt.: 1 Král 21,1–16
 Ž 5,2–3.5–6.7
 Odp.: 2b (*Hospodine, všimni si mého nářku!*)
 Ev.: Mt 5,38–42

Úterý 18. 6. – ferie

1. čt.: 1 Král 21,17–29
 Ž 51(50),3–4.5–6a.11+16
 Odp.: srov. 3a (*Smiluj se, Pane, neboť jsme zhřešili.*)
 Ev.: Mt 5,43–48

Středa 19. 6. – nezávazná památka sv. Jana Nepomuckého Neumanna nebo sv. Romualda (v českobudějovické diecézi: památka sv. Jana Nepomuckého Neumanna)

1. čt.: 2 Král 2,1.6–14
 Ž 31(30),20.21.24
 Odp.: 25 (*Vzmužte se a buďte srdnatí, všichni, kdo spoléháte na Hospodina.*)
 Ev.: Mt 6,1–6.16–18

Čtvrtek 20. 6. – ferie

1. čt.: Sir 48,1–15 (řec. 1–14)
 Ž 97(96),1–2.3–4.5–6.7
 Odp.: 12a (*Radujte se, spravedliví, v Hospodinu!*)
 Ev.: Mt 6,7–15

Pátek 21. 6. – památka sv. Aloise

1. čt.: 2 Král 11,1–4.9–18.20
 Ž 132(131),11.12.13–14.17–18
 Odp.: 13 (*Hospodin si vyvolil Sión za své sídlo.*)
 Ev.: Mt 6,19–23

Sobota 22. 6. – nezávazná památka sv. Paulína Nolánského nebo sv. Jana Fishera a Tomáše Mora nebo sobotní památka Panny Marie

1. čt.: 2 Kron 24,17–25
 Ž 89(88),4–5.29–30.31–32.33–34
 Odp.: 29a (*Naveky mu zachovám svou milost.*)
 Ev.: Mt 6,24–34

K ZAMYŠLENÍ

PLANÉ NÁŘKY ZAKÁZÁNY
Salvo Noè • Z italštiny přeložila
Kateřina Lachmanová • Předmluva
papež František

Bestseller italského psychologa a kouče oslovuje zlozvyk, z něhož se stal poslední dobou „národní sport“: v planém nařikání či nadávání na lidi a na poměry ve společnosti marníme spoustu energie, která by se dala využít mnohem konstruktivněji. A má-li „mentalitu oběti“ člověk ve vedoucím postavení, tím hůře: místo aby motivoval druhé a dodával jim odvalu a naději, vytváří kolem sebe napětí. Salvo Noè přednáší především ve firmách a různých organizacích, ale záhy zjistíme, že v oboru „planých nářků“ potřebujeme zásadní změnu smýšlení a chování i v prostředí církve.

Paulínky • Brož., 125x205 mm, 192 stran, 259 Kč

ně pro mladé, oslovuje a zasahuje i ty, kteří jsou – bez ohledu na věk – mladí svojí vnímavostí a radostí z toho, co je nám Stvořitelem svěřeno.

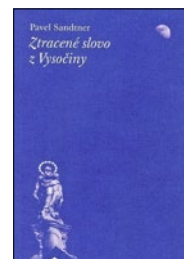
Nakladatelství KAZDA, s. r. o.
Váz., 118x155 mm, 80 stran, 249 Kč

K PROHLoubENÍ DUCHOVNÍHO ŽIVOTA

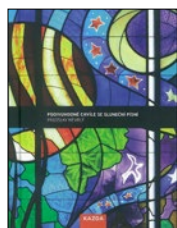
ZTRACENÉ SLOVO Z VYSOČINY
Pavel Sandtner • Doslov Miloš Doležal

Několik kázání katolického kněze, která mohou pomoci nahlédnout na životní události z perspektivy Bible. Boží slovo má moc proměnit náš život...

Stará škola
Brož., 115x165 mm, 112 stran, 200 Kč

BŮH PROMĚŇUJE NÁŠ ŽIVOT

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ
Miloslav Nevrlý • Ilustrace Ann Therese
Kelly • Redakce Pavel Eliáš

Miloslav Nevrlý, povoláním přírodovědec, se vyznává ze své celoživotní inspirace modlitbou sv. Františka. Text, psaný původ-

SMĚJEME SE...

SLUŠÍ MI TENTO LIST, ADAME (1)
Ladislav Jílek

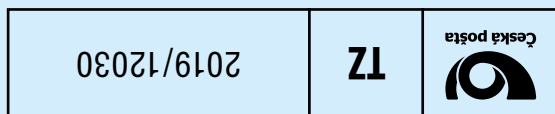
Víra a humor patří k sobě. Tato sbírka českého spisovatele a humoristy to dokonale potvrzuje. Říká se, že smích léčí – tak proč nesáhnout v případě potřeby po této kapesní brožurce?

Iva Pospíšilová - Cesta
Brož., A6, 88 stran, 89 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzertce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matrice cyrilometodějská s. r. o.